

g opging, zoo stad, die be-
em: Kaalkop,
Kon. 2: 23b.

a zijn intrede
en hoort van
se „kleine jon-
hetzelfde He-
voor jongens,
n ze eigenlijk?
het best zoo
r op als je
oonlijk, maar
aels God. Ze
En daarom
a uit de haat
enharing, zoo-
g onder Israël
it hun spot te
Zich niet als
enbaard? En
at de spotters
den verdeeld?
sten ze daar-
Heeren, zoo-
dit heilswerk
e knapen toch
s leven in de
der kerk, dat
vijanden des
oorzaak, dat
ronds moeten
ant, trekt, zoo
mee ten ver-
N t VEER +

hoofd haalden,
nige correcties
zender, dat we
hen, die ons nu
rijdende Kerk

tiddel, om dien
men, is: too-
a. Zoals vrij-
nomen te doen
zoo is de aan-
lijk terrein het
en, het eenige
se komen, een
lijk te worden.
ellingen liggen

rop men van
werkt, ook op
ben wil. Kijk
be „synode“ in
zal. Officieele
le den indruk
et ons aan te
itgeworpen. In
en van onder-
z.g. voor een
ds in de dagen
matie verteld,
hting van een
universiteit in
len in „Trouw“
en ia. Maar in
is weggewerkt.
n nieuwe
lgen had
en? Natuur-
die in Neder-
of zou hebben
nde prin-
he bezin-
feiten; en wij
en enkel postje
r waar hij toch
id Gods zeggen
lijk, en politiek
elusterd wordt
orbaat ons uit.
sics, waar wij
kneuter, zoo-
r we ons over
vorden. Studie-
id. De plurifor-
6, toen de aan-
o zoo bitter-
o, er was zoo'n
de heeren in
g, dat van den
strande. Maar
„den lintworm“

toch weg te werken, niet wegens kerk-theoretische stel-
lingen, maar zoogenaamd wegens or-de-ver-sto-ring,
dan kan ineens die heele pluriformiteitskwestie ter-
zijde geschoven worden. In Nederland is 't niet meer
nodig. Maar de oecumenische synode wordt er vóór
gespannen, wat natuurlijk straks weer op Nederland
moet inwerken; en zij benoemt kalmjes weer.....
Hepp en Dijk en Nauta in een studiegcommissie over.....
de kerk. Hepp, die in zijn te Sneek ingediend rapport
een poging waagde, om Schilder vanwege zijn kerk-
begrip in staat van beschuldiging te stellen, wat hem
grandioos mislukte. Die evenwel met dr H. H. Kuyper
aanstonds in 1933 de wereld had verrast met de anti-
reformatorische uitlating, dat wie de pluriformiteit
bestreed, sneed in het hart der reformatie. En dan
Dijk, die de meening der meerderheid verkent, en deze
in schoone woorden giet. En dan Nauta, die de heele
zaak van de „tucht“ bedorven heeft met zijn hiërar-
chisch kerkrecht. Die menschen moeten nu de zaak op
pooten zetten inzake de kerk. De strooming, die refor-
matorisch werken wilde, wat ook voor de POLITIEK
effect zou gehad hebben, is weggewerkt. Vollenhoven
Dooyeweerd worden geïsoleerd, op alle manieren gene-
geerd, en hebben de eenigen, die hen in bepaalde grond-
verlangens hadden willen verstaan en helpen, losge-
laten; — waarmede hun invloed-naar-buiten tevens is
gebroken. En en passant worden de zaken in „oecu-
menisch“ verband zoo geregeld, dat de reformatorische
actie voor lange tijden van de beïnvloeding der mee-
ning onder hen, die de principieele bezinning het hardst
nodig hebben, wordt uitgesloten. En zoo komen er
studiegcommissies over KERK EN STAAT, zelfde re-
cept, over de HUWELIJKSETHIK, zelfde recept.
En zoo voort. En zoo voort.

Laat men toch zien wat er gebeurt. Men sluit ons
zeer bewust uit van elke medewerking op principieel
gebied. De tegenstand, dien men in Nederland, zonder
het niet argumenten te kunnen winnen, bood aan de
reformatorische beweging, is tenslotte taai en koppig
voortgezet tot in een uitwerping op belachelijke gron-
den. Men heeft heel wat menschen tot verraad omge-
praat; persoonlijke lasterpraat, ellendige probleem-
verschuiving deed de rest. De goede menschen denken:
er wordt zoo geschied om hereeniging. Maar wie iets
weet van wat er werkelijk gebeurt, die beseft: heel
nadrukkelijk worden we UITGESLOTEN ook op PO-
LITIEK TERREIN, wat betreft de principieele studie.
Juist in de kerk!!

En zouden onze menschen dan niet eens mogen pra-
ten? Juist als kerkleden? Ze hebben
toch een roeping? Ook voor den principieelen nieu-
bouw?

Volgende week het slotstuk over den brief van in-
zender. K. S.

GEDENKT HET MOTTO VAN MEJUFFROUW KUYPER.

De spreekwoordenmakende gemeente zegt, negatief:
„moed verloren, al verloren“, Gods kerk antwoordt,
positief: beginsel herkegen, moed herkegen.

Zoo is het ook in de vrijmaking. We hebben in een
door niemand onzer gezochten strijd ons fundamenteel
hervonden, en nu geeft God ons ook weer goeden
moed. Dien te weten in ons hart, dat hebben we ook
weer nodig. Omdat we niet vertragen.

Daarom denk ik vaak in deze dagen aan het motto,
waarmee mejuffrouw Kuyper destijds hetzij de meis-
jes, hetzij de vrouwen, toen ze tot een eigen organi-
satie (of tot den stemplicht) kwamen, heeft opgewekt.
Ze haalde toen een woord van Mordechai tot Esther
aan: wie weet of gij niet om zulken tijd als deze is
tot dit koninkrijk geraakt zijt? (Esther 4:14). Hij
wil Esther er op wijzen, dat Jahwe een wijze bedoe-
ling gehad heeft met juist in den betekenisvollen tijd,
waarin Israël, de kerk, gevaar liep te worden opge-
slokt, haar een plaats te geven in de eerste geleiden.
Een plaats daár, waar — een tyran in Susan kan elk
oogenblik explodeeren — met scherp geschoten wor-
den kan. Maar, waar tevens de mogelijkheid is, instru-
ment te zijn tot behoud der bedreigde kerk.

Ik denk aan dit woord, als ik tob over onze plaats
als belijders te midden van politieke verzwakking en
inzinking. Ik denk er aan, als ik zie, hoe het met de
intellectuelen — denk maar eens aan ons middelbaar
onderwijs en aan de onderwijzers — achteruit vliegt.
Ik denk er ook aan, als ik kijk naar Batavia en
Curaçao.

Batavia. We hebben, om onze broeders ginds te
sterken, wetende, dat ze gevaar liepen, verstrikt te
worden in de diplomatie van hen, die ginds al zoo
geruimen tijd aan de gereformeerde belijdenis ontzon-
ken zijn, over Batavia geschreven. Verleden week
brachten we het bericht van vrijmaking, en in dit
nummer citeert prof. Veenhof een officieel bericht.
Dit laatste komt hierop neer: de synodocraten beleef-
den een zwarte „indonesische“ week. Enkele duizen-
den, heel een groep, die een particuliere synode repre-
senteerde, is zoo maar officieel weggelopen. Ze heb-
ben (ongemoed gelaten) tien- en honderd-maal meer
gedaan, dan ondergeteekende, die een gesloten brief
schreef aan de kerkeraden, blijvende in den kerkelijken
weg, met het oog op de volgende synode. Ze hebben
zoo maar publiek gezegd, en dit zeggen ook publiek
voorbereid; dat heel de grondaxioma's, waarop de z.g.
„vonnissen“ van 1944 rustten, geen knip voor den

neus waard waren (n. de bindendverklaring der leer-
uitspraken, b. de these, dat wat de synode besloten
had, door alle kerken ipso facto besloten was). Daar
staan dus Ridderbos, Dijk, Nauta, met hun axioma's
in de indonesische kou. Ze hebben medestemmers ver-
loren, maar medestanders waren het nooit geweest.
Ze ondervinden de gevolgen van de tactiek der „over-
stemming“ zonder overeenstemming. De linksche
flank heeft hen geholpen, om de rechtsche bij syno-
de besluit weg te werken; de linksche dacht daarbij
links, en de aanvoorders der synode dachten alleen
maar niet-rechts. En nauwelijks is het plan der uit-
werping gelukt, of men ziet de groep uiteenvallen. Men
houdt velen over, maar hoevelen zijn er onder hen,
die weten waar het om gaat, en die hartelijk het eens
zijn, en danken voor het beleid-Ridderbos c.s.? Zoo
maar een heele particuliere synode, die rondweg ver-
klaart: het was maar onzin, die binding (al heeft die
groep overigens zich ook miserabel gedragen).

Curaçao. Daar is dr de Bondt heen gestuurd; en de
tragiek van zijn synodalisme heeft hem ook daar tot
de consequenties gevoerd: gebedel aan den trouwen
ouderling v. d. Marck om toch als-t-u-blijft hem niet
te noodzaken, den Naam des Heeren tegen hem te
moeten aanroepen, en toch maar uit den ambtsdienst
weg-te-lóopen. En toen de man het niet deed, toen na-
tuurlijk: hem het ambt „ont-nemen“.

En zie, terwijl nu in Oost en West de toch al ver-
zwakte synodocratische behuizing in elkaar zakt, daar
komt in Batavia en Curaçao een vrijmaking. We hou-
den hier niet van militaire beelddispraak; maar men
zou kunnen zeggen: terwijl zij, die hun ontbindende
kerkscheur-politiek aandurfden, een heel dominion
kwijt zijn, daar krijgen wij in hetzelfde gebied steun-
punten. Onze menschen weten waar zij terecht kun-
nen in Batavia; de synodocratische menschen niet.

Wie weet, of niet straks, als de aan „insiders“ al
lang duidelijke afwijking der Indische menschen, ook ve-
len húnner te gortig wordt, ze straks bij de oude Gere-
formeerde kerk van Batavia, die weer artikel 31 onder-
houdt, om steun moeten aankloppen?

Och, neen, veel zullen het er niet zijn. De haat is
te diep. Het bederf te onduidelijk. De belangstelling
te matig.

Maar die door allerlei vooroordeelen tegen ons zijn
opgehitst — ook daar komt ééns een eind aan —, en
dan tenslotte de feiten zich te machtig zien worden,
die zullen toch, voorzover ze zelf nog niet weggezon-
ken zijn in het negativisme, waartegen Dijk, de Graaf,
en al die anderen, niets meer beginnen kunnen, tot
nadenken komen.

Overal is er achteruitgang.

Maar als wij ons geroepen weten tot een positieve
taak: volharden in de reformatorische lijn, dan grijpen
we moed: Mordechai, juffrouw Kuyper, ze willen ons
niet uit den zin. K. S.

BATAVIA.

Wie in staat is wat meer van nabij te volgen, wat
in de Gereformeerde Kerken van Ned. Oost-Indië ge-
schiedt, vraagt zich met steeds meer groeiende zorg
af wat de ontwikkeling der dingen daar brengen moet.
Moeten de Indische Gereformeerde Kerken nog anel-
der dan in het Moederland ondergaan door eigen zonde
en schuld?

In „Trouw“ van den 22sten April kon men het
volgende bericht lezen:

De classis sprak uit, de zelfstandigheid der Geref.
Kerken in Ned. Oost-Indië te begeeren. Zij weet, dat
hierbij bezwaren genoemd kunnen worden, maar meent,
dat toch dit staan naar zelfstandigheid roeping van de
Geref. Kerken in deze landen is. Zij is van oordeel, dat
een beslissing alleen genomen kan worden in overleg
met de Generale Synode der Geref. Kerken in Neder-
land, maar wenscht wel, dat deze beslissing valt op de
te houden Zendingssynode.

Ten aanzien van het kerkelijk conflict in Nederland
sprak de classis uit dat zij, afgesloten van Nederland
in de jaren van het conflict, met droefheid heeft kennis
genomen van de verscheurdheid, waarin zich het ker-
kelijke leven in Nederland bevindt, en hoopt, dat aan
deze verscheurdheid zoo spoedig mogelijk een einde
zal komen. Zij acht zich thans niet in staat, een oor-
deel uit te spreken over de in Nederland aanhangige
vragen; spreekt de hoop uit, dat de pogingen, die in
Nederland worden aangewend tot eenheid te komen,
zullen worden gezegend; verklaart, dat zij, evenals in
vroegere jaren, de attestaties van de leden van alle
kerken, die de Drie Formulieren van Eenigheid be-
lijden, die bij de kerken dezer classis worden ingediend,
blijft aanvaarden.

Kerkelijk gesprek.

De verhouding der Geref. Kerken in Indië tot de
Prot. Kerk in Indonesië overwegende, sprak de classis
uit, ten diepste overtuigd te zijn van de noodzakelijk-
heid tot samenbundeling van alle krachten in den strijd
voor Christus' Koninkrijk in Indonesië. Zij constateert
met blijdschap, dat in de Prot. Kerk zich het streven
openbaart, zich sterker te bezinnen op vragen van
belijdenis en kerkorde, en is van oordeel, dat het dien-
tengevolge noodzakelijk is, dat ook de Geref. kerken
zich nader op deze vragen bezinnen, in nauw contact
met de Prot. Kerk. Zij acht den opbouw van eigen
kerkelijk leven aan dit doel uitermate dienstbaar en
besluit, drie deputaten te benoemen voor de voort-
zetting van het kerkelijk gesprek met de Prot. Kerk
in Indonesië. Zij beveelt vooral ook plaatselijke samen-
spreking aan.

Ten opzichte van het zendingswerk in Zuid-Celebes

deed de classis de volgende uitspraak: Gezien het groote
belang van den zendingsarbeid in Zuid-Celebes in ver-
band met de toekomstige ontwikkeling van Oost-Indo-
nesië, overwegende de draagkracht van de zendende
kerk Soerabaja en de met haar samenwerkende kerken
Malang en Semarang, wenscht zij zich in haar geheel,
met Soerabaja als zendende kerk, achter dit plan te
stellen.

De classis besloot zich tot de overheid te wenden
met een getuigenis over de gezinshereniging als eerste
voorwaarde voor een herstel van de samenleving.

We willen op dit bericht enkele kantteekeningen
geven.

1e. De classicale vergadering van de Gereformeerde
Kerken in Indië sprak uit zelfstandigheid te begeeren.
Wat bedoelt ze daarmee? Wat voor concreten inhoud
heeft deze zelfstandigheid? Ziet zij soms de Indische
Gereformeerde Kerk (enkelvoud) als een „afdeeling“
van de Nederlandsche Gereformeerde Kerk (enkel-
voud) en wil ze zich nu als zelfstandig „lichaam“
organiseeren? Is zij reeds geheel en al door de idee
van een „landskerk“ ingepalmd? Of, nog erger, leven
de menschen in Indië er reeds onbewust, en dus als
vanzelf, uit?

Ik wil eerlijk zeggen, dat ik die heele idee van het
„begeeren van zelfstandigheid“ nonsens acht. Wie
oog, of lever: hart heeft voor de schriftuurlijke
prediking t.a.v. de kerk weet, dat alle Indische kerken
reeds van den aanvang af zelfstandige kerken
zijn geweest, althans hadden moeten zijn. Net als
de waarlijk Gereformeerde Kerken in heel de wereld!
De Indische Kerken leefden alleen met de Nederland-
sche Kerken in een verbond om verschillende gemeen-
schappelijke belangen te verzorgen. Natuurlijk
is het mogelijk, dat zaken, die men voorheen gemeen-
schappelijk regelde, in het vervolg beter afzonderlijk
geregeld kunnen worden — wat voor belemmering is
er dan, dat in het vervolg ook te doen? Ja, wat willen
de Indische Kerken eigenlijk? Willen ze geen
ton meer voor het werk onder de verstrooiden? Col-
lecteeren ze liever niet voor de Theologische Hoog-
school en de Vrije Universiteit? Het zou te begrijpen
zijn, maar is dat zelfstandig-wording? Gaan ze een
eigen Hoogschool oprichten? Sturen ze geen afge-
vaardigden meer naar de Nederlandsche Generale
Synodes? Maar nog eens — al wil ze dit alles, is dit
zelfstandig-wording? Ik begrijp er niets van,
want die zin over het begeeren van zelfstandigheid
wordt geschreven, terwijl men — vooral ook in Indië
— weg is van de oecumenische beweging en droomt
van een internationale Synode. Gaat men een, naar
Gereformeerde opvatting organisatorisch (gelukkig!)
zeer los contact beëindigen, terwijl men op hetzelfde
moment misschien zeer bewogen, ja, vooral „bewogen“
pleit voor een internationale synode?

Of zit er misschien meer achter dit streven?

2. Ja, zit er meer achter dat „begeeren“ naar zelf-
standigheid?

Ik durf die vraag stellen, omdat onmiddellijk na
dien zin over het zelfstandigheids-begeeren der In-
dische Kerken over het conflict der Nederlandsche
Kerken wordt gesproken.

Dat wordt aanvankelijk heel „netjes“ en „christe-
lijk“ gedaan — daar niet van! Er is „met droefheid
kennis van genomen“ en er wordt „gehoopt“ op een
„einde“, en dan wel een „zoo spoedig mogelijk“ einde
van de „verscheurdheid“. Het klinkt inderdaad óók
zeer „burgerlijk“! Dat komt misschien wel vanwege
de aanwezigheid van Ds Verkuil in Batavia. Die had
van jongsaf al zoo veel op met de burgerlijkheid der
kerk.

Maar na dit nette, gladder zinnetje komt er wat
anders. We lezen namelijk voorts, dat de classis „zich
thans niet in staat acht, een oordeel uit te spreken
over de in Nederland aanhangige vragen“.

Ja, zóó staat het er.

Laat ik met de deur in huis vallen — Ik vind deze
uitspraak in een woord: schandelijk.

Ik wil het scherp zeggen: dit zinnetje is de open-
baring van dien on-christelijken en on-kerkelijken
geest, die de kerk in Nederland bezig is in een tij-
tempo te verwoesten!

Laat me er wat meer van zeggen.

Het is voor een groot deel de schuld
van de afgevaardigden der Indische
Kerken, dat we in de ellende zitten.

Waarom? Wel, op de geheime synodevergadering
van 1942, waarop beslist moest worden of men zou
verder gaan met de behandeling der leergeschillen
stonden de afgevaardigden der Indische Kerken op de
wip. Hadden zij „goed“ gestemd, dan zou van een
behandeling der leergeschillen nooit sprake geweest
zijn en was deze ellende ons bespaard. Maar zij stem-
den slecht en de misère, welke ze in Indië nu be-
treuen, kwam.

Voorts: op de laatste Zwolsche synode der synodo-
cratische Kerken waren de afgevaardigden der Indi-
sche Kerken aanwezig. En — als gewoonlijk — ze
zeiden niet veel, maar ze stemden wel. En als maar
vóór, vóór, vóór. Voor de handhaving der schorsingen
en het weersinwekkend gedoe rond en met de ver-
vangingsformule. En er werd ook toen geboden en
gewerkt in het „beseff“ van de leiding des Heiligen
Geestes.

Verder: laten we elkaar recht in de oogen kijken:
de Indische menschen vinden die heele geschiedenis
van de leeruitspraken en wat daarmee samenhangt